

24/1

2002
RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION
Paper I

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English or Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer-book in the space provided for this purpose. No credit will be given for the answers written in a medium other than that specified in the Admission Ticket.

Candidates should attempt Question Nos. 1 and 5 which are compulsory, and any three of the remaining questions, selecting at least one question from each Section.

All questions carry equal marks.

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

[Turn over

SECTION - A

1. Write short notes on any *three* of the following in about 200 words each :
 - (a) Rural social structure
 - (b) Development and change
 - (c) National Extension Service
 - (d) Concept of Rural Development.
2. Examine the role of agriculture in rural development.
3. Discuss the measures taken by the Government for development of women.
4. Bring out the salient features of Drought Prone Area Programme and critically evaluate its performance.

ವಿಭಾಗ - ಎ

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು 200 ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ:
 - (a) ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ
 - (b) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆ
 - (c) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತಾರ ಸೇವೆ
 - (d) ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ
2. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
3. ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
4. ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಇದರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ.

SECTION - B

1. 5. Write short notes on any *three* of the following in about 200 words each :
- (a) Impact of Community Development Programme
 - (b) Problems of small farmers
 - (c) Sources of finance to rural industries
 - (d) Regional Rural Banks.
2. 6. What are the major problems faced by rural industries in India ?
3. 7. Define poverty. Explain the causes and consequences of poverty.
4. 8. What is decentralised planning ? Explain the advantages of decentralised planning.

ವಿಭಾಗ - ಬಿ

6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು 200 ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ:
- ಸುವರ್ಣನಿಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಭಾವ
 - ಶಿಲ್ಪ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕಗಳು
 - ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಸ್ಥಾನ
 - ಶಾಶ್ವತೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು
7. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಡಚಣೆಗಳಾವುವು ?
8. ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ. ಬಡತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
9. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು ? ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಯೋಜನೆಯಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

24/11

2002
RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION
Paper II

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English or Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer-book in the space provided for this purpose. No credit will be given for the answers written in a medium other than that specified in the Admission Ticket.

Candidates should attempt Question Nos. 1 and 5 which are compulsory, and any *three* of the remaining questions, selecting at least *one* question from each Section.

All questions carry equal marks.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ
ಬಹುದು.

[Turn over

SECTION - A

1. Write short notes on any *three* of the following in about 200 words each :
 - (a) 73rd Constitutional Amendment
 - (b) Gram Swaraj
 - (c) Qualities of extension personnel
 - (d) Recommendations of Balwantraj Mehta Committee.
2. Write an essay about the administrative structure for rural development at the state, district and block levels.
3. Discuss the various functions of Panchayat Raj Institutions as stated in the Eleventh Schedule.
4. Critically evaluate the functioning of the Panchayat Raj Institutions in Karnataka.

ವಿಭಾಗ - ಎ

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು 200 ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ:
 - (a) 73 ನೇ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ
 - (b) ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ
 - (c) ವಿಸ್ತರಣಾ ಉದ್ಯೋಗ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ರಬೇಕಾದ ಗುಣಧರ್ಮಗಳು
 - (d) ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹತಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು
2. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಬಣ (Block) ಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
4. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ.

SECTION - B

5. Write short notes on any *three* of the following in about 200 words each :
- (a) Meaning of non-credit co-operatives
 - (b) Forms of state participation in co-operation
 - (c) Problems of industrial co-operatives
 - (d) Functions of NABARD.
6. Discuss the problems in Co-operative Marketing and suggest remedial measures.
7. Trace the history of Indian Co-operative Credit Movement.
8. Write an essay about the important recommendations of All India Rural Credit Review Committee.

ವಿಭಾಗ - ಬಿ

5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು 200 ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ:
- (a) ಸಾಲ ಕೊಡದ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಅರ್ಥ (Meaning of non-credit co-operatives)
- (b) ಸಹಕಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿಧಗಳು
- (c) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಹಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳು
- (d) ನಬಾರ್ಡ್ (NABARD) ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು
6. ಸಹಕಾರಿ ಕ್ರಯ-ವಿಕ್ರಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
7. ಭಾರತೀಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲ ಆಂದೋಳನದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ.
8. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.
-